

| KURT & PARTNERS
Akademi

10 MART
2023

UZAKTAN
ÇALIŞMADA
FAZLA MESAI
UYGULAMASI

+90 212 243 43 31 / +90 212 243 38 99

www.kv-digital.com   /kurtandpartner

UZAKTAN ÇALIŞMADA FAZLA MESAI UYGULAMASI

Uzaktan çalışma kavramı Türk Hukuk sistemine 2016 yılında girmiş olup yakın zamana kadar bazı şirketler uzaktan çalışma modelini haftanın birkaç günü uygulasa da son yıllarda Covid-19 salgınının etkisiyle "uzaktan çalışma" uygulaması yaygın ve hatta olağan çalışma modeli haline gelmiştir. Nitekim pandemiden sonra yürürlüğe giren Uzaktan Çalışma Yönetmeliği ile uygulama ve esasları yeni dönem ihtiyaçlara göre düzenlenmiştir.

Düzenlemelere rağmen uzaktan çalışmayı konu edinen iş sözleşmelerinin doğru şekilde hazırlanması, uygulanması ve özellikle fazla çalışmaya ilişkin ihtilaf süreçlerinin yönetilmesi bakımından hukuki değerlendirmelerin önemi artmıştır. Zira işçinin, işverenin gözetimi altında olmaması nedeniyle; işverenin denetim hakkını kullanması büyük ölçüde sınırlanmakta ve bu nedenle uzaktan çalışma modelinde işçi tarafından mesai saatlerine bağlı kalınıp kalınmadığının kontrolü ve tespiti oldukça zorlaşmaktadır. Dolayısıyla mesainin tamamlanıp tamamlanmadığının ve fazla mesainin ispatı sorunu sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan çalışma; işçinin, iş görme edimini evinde ya da teknolojik iletişim araçları ile işyeri dışında yerine getirmesidir. Buna göre işin tanımı, yapılma şekli, zamanı ve yeri, fazla mesai koşulları, ücret bilgisi, işçiden beklenen raporlamalar, hibrit çalışma halinde işyerine gelinecek günlerin belirlenmesi, işveren tarafından sağlanan ekipman ve bunların korunmasına ilişkin işçinin yükümlülükleri, işverenin işçiyle iletişim kurması şartları, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin iş sözleşmesinde düzenleme şekli daha da önem kazanmıştır. Belirtmek gerekir ki uzaktan çalışma, çalışma saatlerinin esnek bir şekilde taraflarca

belirlenebildiği bir çalışma sistemi olmasına rağmen çalışmanın işverenin yazılı talebi üzerine ve işçinin kabulü ile yapılması gerekmektedir.

Mesai saatlerinin belirli olduğu ve olağan mesai saatlerinde çalışmanın yapılması söz konusu olan ve beklenen uzakta çalışma modellerinde, mesai saatine uygunluğun takibi ve belgelenmesi nispeten kolay olmakta ve yine fazla çalışmanın da tespiti yapılabilmektedir. Buna rağmen bu tip çalışmaların takip edilmesi ve belgelendirilmesinin hukuki olarak yapılması ve yöntemleri gerekmekte ve önem taşımaktadır.

Uygulamada sorun tam da bu noktada ortaya çıkmaktadır ve özellikle yazılım geliştirilmesi, farklı alanlarda tasarım yapılması, proje teslimine dayalı işlerin söz konusu olduğu işlerde işçilerin genellikle belirli mesai saatleri olmayıp, esnek saatlerde çalışılmakta, genellikle çalışma saatleri belirli bir işin, aşamalarının ya da projenin tamamlanmasına bağlı olabilmektedir. Bu tip çalışma alanlarına ilişkin iş sözleşmelerinde genellikle belirli bir saat aralığı ve mesai düzenlenmemekte, mesai saati düzenlemesine yer verilse de genelde bu saat aralığına uyulmamaktadır.

Her ne kadar teknolojik gelişmeler ile işverenin çalışma saatlerini takip etmesi kısıtlı olarak mümkün olsa da esasen karşılıklı iyi niyet kuralları çerçevesinde mesai saatlerine riayet edilmesi, işçi tarafından raporlanmanın düzenli olarak yapılmasının düzenlenmesi ve takibi burada en etkin uygulamadır. İşverenin ekran takibi yapması, fotoğraf görüntüleri talep etmesi gibi anlık izleme metotlarının kullanılmasını talep etmesi söz konusu olabilir. Tüm bunların iş sözleşmesinde detaylı olarak düzenlenmesi, veri koruma bakımından gerekiyorsa onayların alınması ve güvenlik tedbirlerinin alınması da işverenin önemli yükümlölükleri arasındadır.

Zira bu şekilde gerçekleştirilen mesai saatlerini takip etme uygulamalarında en önemli husus, işverenin yönetim hakkı ile işçinin özel hayatı arasındaki yarar dengesinin gözetilmesidir.

Bu bağlamda uzaktan çalışma içeren sözleşmede gerekli tüm detayları içerecek şekilde, uygulanabilir raporlama ve belgeleme şartlarının yazılması, çalışma sürelerinin bilgisayar açma kapama saatleriyle takibi gibi teknolojik imkanlardan faydalanılması, belirli mesai saatine bağlı kalınamayan veya tercih edilmeyen işlerde geliştirilen ürünün veya projenin aşamalarının veya süreçlerinin raporlanmasının işçiden talep edilmesi, tarafların kimliklerini doğrulamaya müsait olan güvenli bir yolla, çalışma saatleriyle ilgili puantaj benzeri bir mutabakata varılması fazla çalışmanın ispatı bakımından büyük kolaylık sağlayacaktır.

Bu nedenle uzaktan çalışmada, işverenin işçiyle iletişim şeklini belirlemesi, genel ve özel çalışma koşullarına detaylı bir şekilde sözleşmede yer vermesi oldukça önem arz etmektedir. Bu doğrultuda Uzaktan alışma halinde işverenler tarafından mesai saatleri, ara dinlenmeler ve yemek molaları net olarak belirlenerek mesai saati takibi yoluna gidilmesi mümkündür.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile mümkün hale gelen uzaktan çalışmada fazla mesainin de yine aynı teknolojik araçlar kullanılarak takip ve ispatı olası uyuşmazlıklarda büyük önem taşıyacaktır.

Av. Özlem Kurt